

Traditie: de bedding waarin Gods zegen stroomt

De nieuw gekozen ouderling zit voor de eerste maal achter de avondmaalstafel. Niet in een keurig kostuum. Maar in een nette trui. Even later reikt hij broeder Jansen de beker. Deze moet eerst wat wegslikken. En dat zal hij na de dienst zeggen ook. De avondmaalsbeker behoort je te ontvangen uit de hand van een stemmig geklede ouderling! En niet uit de hand die uit de mouw van een trui steekt!

De vorm waarin je het krijgt aangereikt.

Kennelijk zijn tijdens de viering van het avondmaal niet alleen brood en wijn belangrijk. De zegen hangt blijkbaar óók af van de vorm waarin ze worden aangereikt. De vorm waarin brood en wijn worden aangereikt... De vorm waarin het evangelie je wordt aangereikt.... Hoe velen zitten bij het luisteren naar een preek te wachten op bekende woorden en dierbare zinswendingen? Veel kerkgangers ontvangen al een zegen wanneer de voorganger oproept om óte knielen aan de voeten van het kruisó of óje hart aan de Heer te gevenó. Ik schrijf er over. Maar niet als buitenstaander. Het overkomt ook mijzelf. Dit voorjaar hoorde ik een bekend en onder ons vaak bekritiseerd hervormd hoogleraar in de theologie een lezing houden over de persoon van Christus. Op een bepaald moment noemde hij Jezus ónzone Heilandó. Vóór ik het wist voelde ik mij van binnen warm worden. Ik ging open voor wat hij zei. Waarom? Als baptist ben ik gewend in deze woordkeus het evangelie te ontvangen! Als ik de boodschap over Jezus Christus in deze vorm ontvang, ontvang ik een zegen. De vorm waarin je het krijgt aangereikt.... Dat heeft alles met traditie te maken. Zeg niet te gauw: traditie is sleur en daarom verkeerd. Vereenzelvig traditie niet met die oude boer die zit te mopperen over allerlei ónieuwewetsighedenó en dan opmerkt: óZoals het altijd is geweest zó moet het blijven!ó. Sleur in de gemeente is ontaarde traditie. Maar op zichzelf genomen is traditie de vorm waarin Gods zegen tot je komt en waarin je gewend bent de zegen te ontvangen. Traditie is als de bedding van een rivier. Al het smeltwater van de Zwitserse bergen stroomt bij Lobith ons land binnen via de bedding van de Rijn. Al eeuwen lang. Het Rijnwater heeft in het landschap een bepaalde loop genomen en zich een bedding in de grond uitgeslepen. Zo heeft ook de stroom van Gods zegen de neiging zich in een bepaalde geloofsgemeenschap een bepaalde bedding uit te slijpen. Dat is traditie.

De vorm waarin je ontvangen zegen doorgeeft.

Men lette eens op de woordkeus van hen die in ons weekblad verslag doen van een doopdienst in hun gemeente. In zeker driekwart van alle gevallen schrijft zo'n secretaris: ódat het watergraf open gingó en dat broeders en zusters ódoor de doop aan de gemeente werden toegevoegdó. Geijkte, dierbare uitdrukkingen onder baptisten! In zulke woorden kunnen we kwijt aan anderen wat we zelf in een doopdienst aan zegen ontvangen hebben. Dat is traditie! Baptistengemeenten leven bij gebeurtenissen als bekering en doop. Zo zijn we! Tijdens een doopdienst beleven we de aanwezigheid van de Heer in de gemeente heel intens. Zulke momenten van intense beleving vragen kennelijk om heel speciale, geijkte, ódierbareó uitdrukkingen die door medebroeders en zusters direct op hun waarde geschat kunnen worden. Zulke woorden zijn als de bedding van een overvolle rivier die zorgt dat het water niet onderweg verloren gaat maar zijn bestemming bereikt. Zulke woorden zijn traditie. Ze maken het mogelijk om door te geven wat je zelf van God ontvangen hebt.

Traditie en spontaniteit.

Baptisten willen graag spontane gelovigen zijn. En omdat we graag spontaan willen zijn zeggen we een hekel te hebben aan tradities. Het is echter de vraag of ook onze spontane geloofsuitingen niet stromen in de bedding van een traditie. Laten we eens kijken naar een gebeurtenis in een baptisten samenkomst die kerkelijke christenen en ook wijzelf óspontaanó vinden. Het is in onze gemeenten een goed gebruik (traditie!) om mensen uit te nodigen een lied op te geven. De voor allen herkenbare uitdrukking (traditie!) luidt dan: óWie heeft er een lied in het hart?ó. Welke liederen geven mensen dan op? Lieder die ze wat beleefd hebben. Het lied dat gezongen werd in de samenkomst waarin ze tot geloof kwamen. Een lied uit de dienst waarin ze werden gedoopt. Het lied dat gezongen werd aan het ziek- en sterfbed van grootmoeder. Wanneer je zo'n lied opgeeft roep je voor jezelf zulke gezegende momenten weer op en tegelijk probeer je er anderen in te laten delen. Je ontvangt opnieuw en geeft tegelijk door. En zowel dat opnieuw ontvangen als dat doorgeven zijn gebonden aan de vorm van dat ene lied. Dat is traditie! Spontaniteit en traditie staan niet zo scherp tegenover elkaar als we vaak menen. We plegen het opgegeven lied ódat je in je hart hebtó te beschouwen als een spontane uitdrukking van geloof. Maar het is tegelijk puur traditie. Je geeft een zegen door in de vorm waarin je hem zelf ontvangen hebt. We kunnen niet zonder traditie. Juist in deze spontane uitingen kunnen we niet zonder een bedding waarin de stroom van Gods zegen naar zijn doel stroomt.

Olof de Vries